

292. Het Groot Medisch Dictee (2)

1. Een ectopische zwangerschap is een buitenbaarmoederlijke zwangerschap. Het edetaat is een antistollingsmiddel gebruikt bij chelatietherapie (tegen aderverkalking). Eerstelijnsgezondheidszorg krijg je bij de huisarts. Efedrine is een alkaloïde dat stimulerend werkt op het centrale en het sympathische zenuwstelsel. Elektrocaustiek is het wegbranden van weefsel. Elektroretinografie is het onderzoek van het netvlies d.m.v. elektrische stroompjes. Emasculatie is castratie. Bij embolie sluit een bloedstolsel een arterie af. Embryotomie is een droevige, maar noodzakelijk zaak. Emesis is vomitie (braken). Een emg is een elektromyogram. Empeem is de opeenhoping van etter in een lichaamsholte. Encefalomalacie is hersenverweking. Myalgische encefalomyelitis (afgekort als ME) is een ontsteking van de hersenen en het ruggenmerg. Endocarditis is de ontsteking van het endocardium (de binnenbekleding van het hart). De enteritis regionalis is de ziekte van Crohn (kortweg: crohn).

2. De enucleatie is het helemaal uitpellen van een orgaan of tumor uit zijn omringende weefsels. Het epd is het elektronisch patiëntendossier. De episiotomie (afgekort: epi) is de inknipping van de schede-ingang. Een epicondylus is een knobbel aan een gewrichtsuitsteeksel op de plaats van de oorsprong of aanhechting van spieren. De epifysiolyse is het loslaten van het uiteinde van een pijpbeen ter hoogte van de groeischijf. De eradicatie is het uitroeien of verdrijven van een besmettelijke ziekte. Een erethisch persoon is prikkelbaar, overgevoelig. Het erytheem (erythema) is een rode plek op de huid. Erytrogeen is rode bloedcellen vormend. De eupneu is de gewone ademhaling. Een euthanaticum is een middel voor euthanasie. Evidencebased (Jaarboek 2007) handelen is oordeelkundig, gebaseerd op wetenschappelijke feiten. De exarticulatie is de afzetting van een lichaamsdeel in het gewricht. De eximeerlaser is een medisch apparaat. Exostose is botwoekering. Fallectomie is penisamputatie.

3. Expectoreren is ophoesten. Faryngectomie is een operatieve verwijdering in de keelholte. Fasciitis is ontsteking van het bindweefselvlies. Een fausse route is de verkeerde weg die een katheter bij het inbrengen volgt. Een febriele (antoniem: afebriel) toestand gaat met koorts gepaard. De fecoliet is de harde ontlasting. Fibrinolyse is de afbraak van bloedstolsels. Fibromyalgie is spierreuma. Fibroplasie is de extreme vorming van bindweefsel. Een fistel is een pijpzweer. Hartboezems kunnen fladderen. De flebotomie is de aderlating. De Hollandse naam voor flegmasie is kraambeen. Het eiblaasje heet ook: follikel van De Graaf, Graafse follikel. Een forceps is een verlostang. Fosfaturie is de verhoogde aanwezigheid van fosfaten in de urine. Foudroyant gangreen is zich snel uitbreidend koudvuur (gangreen). Het gastricisme is een lichte maagcatarre. Een gastro-enteroloog is een maag-darmarts. De gastropathie is de maagaandoening. De gastrorragie is de maagbloeding. Het GIFT [gee-ie-êf-tee] is een bevruchtingstechniek. Glossitis is tongontsteking. In Vlaanderen is het gmd het globaal medisch dossier. In Nederland betekent de GMD: de Gemeenschappelijke Medische Dienst.

4. Gonagra is kniejicht, podagra voetjicht. Het gossypol is een werkzaam bestanddeel van katoenzaadolie dat de spermaproductie remt en daardoor onvruchtbaarheid veroorzaakt. Gouttes militaires zijn druipers. Het GRID is de gay related immune deficiency (een immuniteitsgebrek waarvan men in het begin van de jaren 80 van de 20e eeuw veronderstelde dat het te maken had met een homoseksuele levensstijl, later 'aids' genoemd). De grm is de gemodificeerde radicale mastectomie (het wegnemen van borst- en okselklieren). Een hagelkorrel is een strontje. De hallux (meervoud: halluces) is de grote teen. Een gynaecoloog behandelt vrouwenziekten, en een gynaecologe dan? De hartkatheterisatie gaat behoorlijk diep. Bij een hartbreuk kun je toch niet hardvochtig blijven? De hebefrenie is de puberteitspsychose. Een elevatorium is een heftang. Het scheelt maar één letter: heliosis is zonnesteek, helosis is de aanwezigheid van likdoorns. Een helcose is een verzwering. Een hernia kan een breuk zijn.

5. Hemagglutinatie is klontering van rode bloedcellen. Hepatomegalie is leververgroting. Hemospermie is een bloederige zaadlozing. Hemianosmie is verlies van het reukvermogen aan één

kant. Hemianopsie is halfzijdige blindheid. Hematurie is bloedplassen. Herpes genitalis is herpes simplex van de uitwendige genitalia, een geslachtsziekte, herpes gestationis is zwangerschapsjeuk, herpes labialis is een koortslip, herpes simplex koortsuitslag en herpes tonsurans een schimmelziekte van de huid veroorzaakt door een trichofytonsoort. Herpes zoster is gordelroos. Heterochromie is kleurverschil in de iris van het oog. Hidrosis is zweetafscheiding, hyperhidrosis idem dito, maar dan overmatige. De artseneed is de eed van Hippocrates. High care volgt vaak op intensive care. Hirsutisme is mannelijke beharing bij vrouwen. Holocriene klieren zijn afscheidend. Humane tuberkelbacteriën komen van de mens. Hygrodermie is huidoedeem. De hydronefrose is de zaknier. Hypertrichie is overmatige beharing. Hypnolepsie is slaapzucht, hypnobotie slaapwandelen. Hypogeusie is afgenomen smaakzin.

6. De hysterotomie is de baarmoederoperatie. Hypotrofie is ondervoeding. Hysterectomie (verouderd) is de uterusextirpatie. Icterus is geelzucht. De ictus cordis is de hartpunctstoot. Een idiopathische aandoening is opzichzelfstaand. Idioventriculair is de hartkamers betreffend. Belroos is ignis sacer. De ileus is de darmafsluiting. De impotentia coeundi is het onvermogen tot het krijgen van een erectie; daarvoor is er viagra. De impotentia generandi is het onvermogen tot het veroorzaken van bevruchting. Een incarceratie is een inklemming. Proeven op slaven werden in corpore vili (in anima vili), op een waardeloos lichaam dus, uitgevoerd. De voormalige Oostbloklanden hebben daar ook wat mee. Incrustatie is weefselverharding. De incus (meervoud: incudes) is het aambeeldsbeentje. Zijn toestand had een infauste prognose. De salmonella-infectie pakte nogal uit. Het inositol is de spiersuiker. De insolatie is de zonnesteek. Intercostaal is tussen de ribben gelegen. Interdigitaal is tussen de vingers of tenen. Intermeningeaal is tussen de hersenvliezen, intervertebraal tussen de wervels.

7. Het intestinum is het darmkanaal. De invaginatie is de darminstulping. Ischemie is plaatselijke bloedeloosheid. Ischialgie is pijn in de heup. De ivf is de in-vitrofertilisatie. De kataplexie is de plotselinge verstijving. Keratotomie is het maken van sneetjes in het hoornvlies. Hij was het slachtoffer van medische ketterij. De term 'k.i.d.' staat voor: kunstmatige inseminatie met sperma van een donor, de term kie [kaa-ie-ee] voor: kunstmatige inseminatie met sperma van de echtgenoot. Een scarificator is een kopmes. Een agrafe (agraaf) (meervoud: agrafen) is een kram. Bent u er nog: architraven, maar agrafen! Een petrischaaltje is een kweekschaaltje. Een KZ-verklaring: niet leuk, wel onontkoombaar. De laparotomie is de buikoperatie. De laryngitis is de strottenhoofdontsteking. Bij de apotheker haal je: lapis causticus (potas), lapis divinus, een adstringerend middel (adstringeren is samentrekken) en lapis infernalis (helse steen). Leukemie is bloedkanker. Leukopoëse is de vorming van witte bloedlichaampjes. Euthanasie is levensbekortend. Levenshulp is eigenlijk stervenshulp.

8. De lichen (meervoud: lichenen) is een huidaandoening, lijkend op een korstmos. De ligatuur is afbinding (van bloedvaten). Het ruggenmergsvocht heet liquor. De lipoidose is een stoornis in de vetstofwisseling. De lobectomie is de operatieve verwijdering van een deel van de long, lever, schildklier of hersenen. De plaats van verminderde weerstand is de locus minoris resistentiae. De lordose is de holle rug. Heeft zij een lorgnetneus? Lumbago is spit. Het LUMC is het Leids Universitair Medisch Centrum. Een lymfosarcoom is een kwaadaardig lymfkliergezwell. De lyssa is de hondsdolheid. Macrocheilie is de vergroting van één of beide lippen. Onderschat de medische maffia niet! De mastotomie is de incisie van de vrouwenborst. Mamillair is de tepel betreffend. Mal américain is dysthymie (depressieve neurose), mal de Naples (mal français) is syfilis, mal de roi is scrofulose (klierziekte), mal-Saint-Main (mal-Saint-Lazare) is lepra, mal divin epilepsie en petit mal is de absence, een zeer licht epileptisch insult.

Rein Leentfaar